

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

**SHERIA YA MAADILI YA VIONGOZI WA UMMA
NA. 13 YA 1995**

**TAMKO LA VIONGOZI WA UMMA KUHUSU
RASILIMALI NA MADENI**

*(Kwa Mujibu wa Kifungu cha 9 na cha 11 cha Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma Na.
13 ya Mwaka 1995)*

ZINGATIA:

Viongozi wa Umma wanatakiwa kusoma kwa makini maelezo yaliyopo kwenye ukurasa unaofuata kabla ya kutoa Tamko la Rasilimali na Madeni.

Maelezo Muhimu

1. Kabla ya kujaza Fomu hii soma kwa makini kifungu cha 4,5,6,8,9,na 15 cha Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma Na.13 ya mwaka 1995 kama ilivyorekebishwa na Sheria Na.5 ya mwaka 2001.Orodha ionyeshe mali za kibiashara na za matumizi binafsi.

2. Orodhesha mali zako na mali unazomiliki kwa pamoja na mke au mume wako,na pia mali za watoto wenye umri ulio chini ya miaka kumi na nane ambao hawajaoa au kuolewa.Rasilimali zinazotakiwa kutajwa ni pamoja na zifuatazo:-
  - (a) Fedha taslimu na amana katika benki au taasisi nyingine ya fedha;
  - (b) Hawala za Hazina (Treasury Bills) na nyinginezo za dhamana maalum zinazotolewa au kudhaminiwa na serikali au vyombo vya serikali;
  - (c) Faida itokanayo na fedha iliyowekwa akiba katika benki,chama cha ujenzi au taasisi nyingine ya fedha;
  - (d) Mgao wa fedha kutokana na fungu la rasilimali ya kampuni (stocks)au hisa za kiongozi wa umma katika kampuni au shirika lolote;
  - (e) Maslahi katika chombo cha biashara kisichokuwa na mkataba na serikali, na kisichokuwa na au kisichotawala amana zinazouzwa bayana na vyombo vya umma;
  - (f) Mashamba ya kibiashara na ya matumizi binafsi;
  - (g) Mali halisi zisizohamishika,kwa mfano nyumba au majengo mengine;
  - (h) Rasilimali zinazoleta faida ambazo zinatakiwa kutajwa na zinamilikiwa kwa mbali.

3. kama nafasi kwenye fomu hii haitoshi, andika taarifa ya nyongeza katika karatasi nyingine uambatanishe.
4. Kiongozi wa umma ambaye alikwisha kutoa tamko la mali na madeni yako anatakiwa kutamka nyongeza au pungufu ya mali na madeni yake.
5. Mapato rasilimali na madeni uliyonayo nje ya Tanzania yanatakiwa kutolewa tamko .Aidha ,mali, rasilimali , akaunti na biashara unazomiliki kwa pamoja nje ya Tanzania nazo zinatakiwa kutolewa tamko.
6. Tamko hili liwasilishwe kwa Kamishna wa Maadili katika kipindi cha siku thelathini baada ya kushika wadhifa na tamko liwasilishwe kila mwisho wa mwaka na wakati wa kuacha wadhifa.
7. Ni wajibu wako kuhakikisha kwamba Fomu ya Tamko iliyokamilika imemfikia Kamishna wa Maadili kama ilivyoelekezwa katika aya ya 6. Unashauriwa kutumia njia inayoaminika kuwasilisha Fomu hiyo.
8. Ni ukiukwaji wa Maadili iwapo kiongozi atashindwa kuwasilisha Tamko la Mali na Madeni yake katika muda uliowekwa na Sheria. Aidha, ni kosa la jinai iwapo kiongozi atatoa tamko au taarifa za uongo kuhusu mali na madeni yake.

SEHEMU YA KWANZA:

Maelezo Binafsi.

Kiongozi mtamkaji Mpya Kiongozi mtamkaji wa zamani
(weka alama ya vema katika kisanduku husika)

- 1 Jina la Ukoo.....
(kwa herufi kubwa)
- 2 Majina mengine.....
- 3 Tarehe na mahali ulipozaliwa .....
.....
- 4 Hali ya ndoa.....
- 5 Uraia .....
- 6 Anwani ya sasa
(a) Sanduku la Barua
.....
.....
.....
(b)Mahali unapoishi.....
.....
(c)Namba ya simu.....
- 7 Taarifa za Ajira.
(a) Cheo/Wadhifa.....
(b) Tarehe ya kuajiriwa/kuchaguliwa/kuteuliwa.....
(c) Jina la mwajiri.....
(e) Aina ya ajira (ya kudumu, muda, mkataba).....
(f) Mshahara kwa mwaka .....
- (g) Posho kwa mwaka (kadirio) .....
- (h) Mapato kutoka Vyanzo Vingine.....

8. (a) Cheo chako kabla ya cheo cha sasa.....
 (b) Tarehe ya Cheo cha Mwisho: Kutoka.....
 Hadi.....
 (c) Jina la mwajiri wako wa mwisho.....
 .....

1. **MAELEZO KAMILI YA MAPATO** (kwa tarehe ya kujaza fomu hii)

(a) Fedha taslimu .....

(b) Fedha zilizoko benki au taasisi ya fedha kama ifuatavyo;

(1) Jina la Benki	(2) Namba ya Akaunti	(3) Kiasi

(4) Chanzo cha Fedha	(5) Faida iliyopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

**(c) Fedha zilizoko benki au taasisi za fedha nje ya Tanzania
(Eleza kikamilifu kwa kutaja nchi zilizoko hizo fedha).**

(1) Jina la Benki/Taasisi na mahali	(2) Namba ya Akaunti	(3) Kiasi

--	--	--

(4) Chanzo cha Fedha	(5) Faida iliyopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(d) . Hisa na gawio ndani na nje ya Tanzania

(1) Kiasi cha Hisa	(2) Jina la Kampuni na Mahali Hisa zilipo	(3) Kiasi cha Gawio

(e) Nyumba na Majengo Mengine ndani na nje ya Tanzania

(1) Nyumba/Majengo mengine	(2) Mahali zilipo	(3) Ukubwa au Eneo

(4) Thamani au Gharama ya Ujenzi/Ununuzi	(5) Fedha za Ujenzi/Ununuzi zilizvyopatikana	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(f) Mashamba, Mifugo, Madini ndani na nje ya Tanzania

(1) Mashamba, Mifugo, Kitalu cha Madini	(2) Ukubwa wa Eneo/Idadi	(3) Thamani

(4) Fedha za kununulia zilivyopatikana	(5) Mahali yalipo	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(g) Magari na aina nyingine za usafiri, (boti, ndege, mitambo, hataza) ndani na nje ya Tanzania

(1) Aina na Namba	(2) Thamani	(3) Fedha za kununulia zilivyopatikana

(4) Mahali yalipo/zilipo	(5) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(h). Mashine za kusaga nafaka,Viwanda,Mitambo ndani na nje ya Tanzania.

(1) Mashine za kusaga,nafaka ,Viwanda Mitambo	(2) Mahali zilipo	(3) Idadi

(4) Thamani	(5) Fedha za kununulia zilivyopatikana

2. **RASILIMALI AU MASLAHI MENGINE YA KIBIASHARA NDANI
NA NJE YA TANZANIA**

.....

.....

.....

.....

.....

3. **MADENI:**

(a) Madeni unayodai

.....

.....

.....

.....

(b) Madeni unayodaiwa.....
 .....
 .....
 .....
 .....

SEHEMU YA PILI:

RASILIMALI ZA MME/MKE/WAKE

(Sehemu hii ijazwe na Kiongozi kwa ajili ya Mme/Mke/Wake kadri ilivyo)

1. MAELEZO YA RASILIMALI NA MALI ZA MME/ MKE/WAKE WA KIONGOZI NDANI NA NJE YA TANZANIA (Kwa tarehe ya kujaza Fomu).

(a) Jina la Mme/Mke/Wake	(b) Kazi yake
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

1. Fedha zikizoko Benki au taasisi ya fedha ndani na nje ya Tanzania

(a) Fedha taslimu .....

(b) Fedha zilizoko Benki au taasisi nyingine ya fedha

(1) Kiasi	(2) Jina la Benki	(3) Namba ya Akaunti

(4) Chanzo cha Fedha	(5) Faida inayopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(c). Fedha zilizoko benki au taasisi za fedha nje ya Tanzania (Eleza kikamilifu kwa kutaja nchi zilizoko hizo fedha).

(1) Kiasi cha Hisa	(2) Jina la Kampuni na Mahali Hisa zilipo	(3) Kiasi cha Gawio

(4) Chanzo cha Fedha	(5) Faida iliyopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(d) Hisa na gawio ndani na nje ya Tanzania.

(1) Kiasi cha Hisa	(2) Jina la Kampuni na Mahali Hisa zilipo	(3) Kiasi cha Gawio

--	--	--

e. Nyumba na Majengo Mengine ndani na nje ya Tanzania:

(1) Nyumba/Majengo Mengine	(2) Mahali zilipo	(3) Thamani au Gharama ya Ujenzi/Ununuzi

(4) Ukubwa au Eneo	(5) Fedha za Ujenzi/Ununuzi zilivyopatikana	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(f). Mashamba,Mifugo,Madini ndani na nje ya Tanzania.

(1) Mashamba,Mifugo,Kitalu cha Madini	(2) Mahali yalipo	(3) Thamani

(4) Fedha za kununulia zilivyopatikana	(5) Ukubwa wa Eneo/Idadi	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(g). Magari na aina nyingine za Usafiri ndani na nje ya Tanzania.

(1) Aina na Namba	(2) Thamani	(3) Fedha za kununulia zilivyopatikana

(4) Mahali yalipo/zilipo	(5) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(h). Mashine za kusaga Nafaka,Viwanda,Mitambo ndani na nje ya Tanzania.

(1) Mashine za Kusaga Nafaka,Viwanda,Mitambo	(2) Mahali zilipo	(3) Idadi

(4) Thamani	(5) Fedha za kununulia zilivyopatikana

2. RASILIMALI AU MASLAHI MENGINE YA KIBIASHARA NDANI

NA NJE YA TANZANIA

.....

.....

.....

3. MADENI

(a) Madeni anayodaiwa.....

.....

.....

.....

.....

(b) Madeni anayodai.....

.....
.....
.....
.....

SEHEMU YA TATU:

**1. RASILIMALI ZA WATOTO WENYE UMRI ULIO CHINI YA MIAKA
KUMI NA NANE AMBAO HAWAJAOA AU KUOLEWA**

(Sehemu hii ijazwe na Kiongozi wa Umma kwa niaba ya mtoto/watoto)

(a) Majina na umri wa mtoto/ watoto

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(b). Fedha

(i) Fedha taslimu .....

**(ii) Fedha zilizoko Benki au taasisi ya fedha ndani na nje ya
Tanzania**

(1) Jina la Benki	(2) Namba ya Akaunti	(3) Kiasi

(4) Chanzo cha fedha	(5) Faida iliyopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

**(c). Fedha zilizoko benki au taasisi za fedha nje ya Tanzania
(Eleza kikamilifu kwa kutaja nchi zilizoko hizo fedha).**

(1) Kiasi cha Hisa	(2) Jina la Kampuni na Mahali Hisa zilipo	(3) Kiasi cha Gawio

(4) Chanzo cha Fedha	(5) Faida iliyopatikana kutokana na Akiba	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(d). Hisa na gawio ndani na nje ya Tanzania

(1) Kiasi cha Hisa	(2) Jina la Kampuni na mahali Hisa zilipo	(3) Kiasi cha Gawio

(f). Mashamba, mifugo na Migodi ndani na nje ya Tanzania

(1) Mashamba, mifugo, kitalu cha Migodi	(2) Ukubwa wa Eneo/Idadi	(3) Thamani yake

(4) Fedha za kununulia zilizvyopatikana	(5) Mahali zilipo	(6) Matumizi (Binafsi/Biashara)

(g) Magari na aina nyingine za Usafiri ndani na nje ya Tanzania

(1) Aina na Namba	(2) Thamani	(3) Fedha ya Kununulia ilivyopatikana

(4) Mahali yalipo/zilipo	(5) Matumizi (Binafsi/Biashara)
--------------------------	---------------------------------

(h). Mashine za kusaga Nafaka,Viwanda,Mitambo ndani na nje ya Tanzania.

(1) Mashine za Kusaga,Nafaka,Viwanda Mitambo	(2) Mahali zilipo	(3) Idadi

(4) Thamani	(5) Fedha za kununulia zilivyopatikana

2. RASILIMALI AU MASLAHI MENGINE YA KIBIASHARA/BINAFSI

.....
.....
.....

3. MADENI:

(a) Madeni anayodaiwa. ....
.....
.....
.....

(b) Madeni anayodai .....
.....

.....

.....

.....

SEHEMU YA NNE:

Eleza kama uliwahi kutuhumiwa kukiuka Sheria ya Maadili ya Viongozi wa Umma na aina ya Ukiukaji huo na hatua zilizochukuliwa.....

.....

SEHEMU YA TANO:

Sehemu hii itajazwa na **Viongozi wa Zamani** ambao tayari walikwisha toa Tamko lao la Rasilimali na Madeni mwaka uliopita. Fomu hii ya tamko ni kwa ajili ya kuonyesha Mali na Madeni yaliyoongezeka au kupungua baada ya Tamko lao la mwisho.

(a) Ongezeko la Rasilimali na Mapato

Aina ya Rasilimali/Mali	Maelezo ya Ongezeko la Mali,Kiasi/Thamani/Mapato	Chanzo cha Mali hiyo.
(a) Fedha taslimu. Eleza Namba ya Akaunti ya Benki.		
(b) Majengo: Eleza Namba ya Ploti.		
(c) Mashamba, Eleza yalipo mashamba hayo na Ukubwa wake.		

(d) Magari, Eleza Namba za Usajili.		
(e) Hisa		
(f) Mashamba ambayo hayajaendelezwa, Eleza yalipo.		
(g) Rasilimali nyingine.		

(b) Upungufu wa Mali na Madeni

Aina ya Rasilimali/Mali	Maelezo ya Ongezeko la Mali,Kiasi/Thamani/Mapato	Chanzo cha Fedha. Fedha zilivyopatikana..
(g) Fedha iliyo Benki na Namba ya Akaunti ya Benki.		
(h) Majengo: Namba ya Ploti.		
(i) Mashamba: Eleza yalipo na Ukubwa wake.		
(j) Magari: Eleza Namba za Usajili.		
(k) Hisa:		

(l) Mashamba ambayo hayaendaendelezwa, Eleza yalipo.		
(g) Rasilimali nyingine.		

Tamko hili limetolewa na kusainiwa
mbele yangu

{Jina}.....

na mtoa tamko ambaye nina
mfahamu,leo

tarehe.....mwezi.....mwaka.....

.....

Saini ya mtoa Tamko

saini ya Kamishna wa viapo.....

Wadhifa.....

Anwani.....

Muhuri wa Kamishna wa Viapo

**(TAMKO HILI LAZIMA LITOLEWE MBELE YA KAMISHNA WA
VIAPO)**

Tamko hili lirejeshwe kabla ya tarehe 31 Desemba, kwa:-

Kamishna wa Maadili,

Sekretarieti ya Maadili ya Viongozi wa Umma,

S.L.P. 13341,

Dar es Salaam.

Simu: 2111810/11

Fax: 2119217

Barua pepe secretariat@ethics.go.tz

Limepigwa Chapa na Mpigachapa wa Serikali Dar es salaam-Tanzania